

Múzeumpedagógiai szaktanácsadó szakirányú továbbképzés

Záróvizsgatételek

2019 (februártól)

1. **Múzeumpedagógiai alapfogalmak:** a múzeumpedagógia fogalma, múzeum és iskola eltérő sajátosságai, közös vonásai, az iskolai és a múzeumi tanulás alapvető jellemzői, eltérő vonásai, a múzeumpedagógia célja, feladatai, a múzeumpedagógiai folyamat általános pedagógiai, didaktikai jellemzői. A múzeumpedagógia és kutatás.
2. A múzeumok fejlődésének új trendjei és a múzeumpedagógia intézményesülése a 20. század utolsó harmadától (kultúraközvetítői szemlélet, látogatóközpontúság, nyitott múzeum, a városi tér, illetve a „kulturális bevásárlóközpont” részét képező posztmodern múzeum) a múzeumpedagógia újabb nemzetközi törekvései és ezek reformpedagógiai előzményei (tudományos játszóház, gyermekmúzeum).
3. A múzeumlátogatás - mint szabadidős tevékenységi forma: az időseknek, felnőtteknek, fiataloknak, családoknak szóló, egyéni és csoportos múzeumi programok szervezésének elmélete és gyakorlata. Esélyegyenlőségi törekvések a múzeumokban a szociális és a fizikai akadálymentesítés érdekében.
4. A magyarországi múzeumi gyűjtemények létrejöttének kezdetei és a magyar múzeumügy alakulása napjainkig. A múzeumok és az oktatás-nevelés viszonyának változásai, új tanulás-értelmezések, a NAT és a múzeumok.
5. A hazai muzeális intézmények főbb típusai; egy szabadon választott múzeum bemutatása /történetiség, fenntartás, gyűjtőkör, közönségszolgálat, múzeumpedagógia és más szolgáltatások; kommunikáció, marketing és menedzsment.
6. Mutassa be egy szabadon választott muzeális intézmény gyűjteményeit és kiállításait, térjen ki a kiállítások rendezésének kérdéseire. Váolja fel a muzeális intézmény gyűjteményi, kiállítási anyagainak felhasználási lehetőségeit az iskolai oktatásban. Komplexitás, tantárgyi koncentráció, módszertani kultúra, iskolai projektek.
7. **Pedagógiai antropológiai alapfogalmak:** A nevelőtevékenység pedagógiai antropológiai értelmezése - a kultúra védelmi funkciója, kialakulásának főbb elméletei, a kultúra evolúciója (epizodikus, mimetikus, mitikus, modern) narratív és paradigmatis gondolkodás, a posztmodern kultúratudományok fordulatai (turns).

8. Különböző életkorok fejlődéslélektani sajátosságainak megjelenése a múzeumi foglalkozások során (értelmi fejlődés, játék- és rajzfejlődés, társas kapcsolatok változása). Kognitív pszichológiai szempontok beépítése a múzeumi tanulás folyamatába (figyelem, memória, tanulási stílusok, tanulási módszerek, kreativitás, problémamegoldó gondolkodás).
9. A művészetpedagógia meghatározása, társadalmi-történeti háttere, viszonya a korabeli társadalmi mozgalmakhoz és a reformpedagógiákhoz. A művészetpedagógia fő területei, kezdeti céljai. A műalkotásokkal való ismerkedés társadalmi céljai és a pedagógiai felhasználásáról kialakult nézetek. Képviselőik, célkitűzéseik és hatásaik a művészetoktatásra (William Morris, John Ruskin illetve Alfred Lichtwark).
10. Gyermekművészet és múzeumpedagógia. A gyermekrajz jelentőségének felismerése, megjelenése, kutatása a pedagógiai gondolkodásban. (Georges-Henri Luquet, Jean Piaget, Viktor Lowenfeld és Herbert Read, Nagy László). A gyermek esztétikai ítéletének változásai az értelmi fejlődéssel összefüggésben. A kreativitás fogalma, összetevői, gátló tényezői és fejlesztésének lehetőségei. Az analitikus, a Gestalt és a kísérleti pszichológiai iskolák hozzájárulása az alkotási és befogadási folyamat és a műalkotások megértéséhez.
11. A reformpedagógiai iskolák képviselőinek új tanulás értelmezése: tapasztalati tanulás, projektpedagógia, készségfejlesztés, cselekedve tanulás és a múzeumpedagógia (Waldorf, Montessori pedagógia, Dewey, Freinet).
12. A kortárs művészet jelenléte a magyar múzeumok gyűjteményeiben. Válasszon ki egy művet vagy művészeti irányzatot a Ludwig Múzeum gyűjteményéből, mutassa be azt, és fejtse ki módszertani ismeretei tükrében annak múzeumpedagógiai felhasználhatóságának lehetőségeit egy adott korosztályra vonatkoztatva.
13. Múzeumi óra/foglalkozás a Magyar Nemzeti Galéria - Szépművészeti Múzeumban. Mutassa be a múzeumi óra/ múzeumpedagógiai foglalkozás előkészítését, lebonyolítását és értékelését; térjen ki a különböző korosztályokban alkalmazott speciális módszerekre, az élménypedagógia jelentőségére.
14. Reál” és „humán” területek megkülönböztetése és egysége, a természettudományos műveltség jelentősége mindennapjainkban és a múzeumpedagógiában.
A természettudományos műveltség jelentősége. A rendszerezés elvei és formái, az ember–természet viszony tükröződése egy szabadon választott kiállításon.
Zoopedagógia jelentősége.

15. Természettudományokkal (fizika, kémia, biológia) kapcsolatos jelenségek, fogalmak megjelenése a múzeumban. A természettudományos és műszaki („reál”) muzeológia néhány jellemzője, melyek a múzeumpedagógiai feldolgozás szempontjából különösen fontosak. Múzeumpedagógiai módszerek alkalmazásának lehetőségei egy szabadon választott téma feldolgozása során (például egy természettudományos múzeumi foglalkozás bemutatása). Természettudományi gyűjtemények hasznáról és káráról.
16. Természet- és környezetvédelem. Környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés a múzeumpedagógiában. Komplexitás, tantárgyi koncentráció. Konkrét lehetőségek a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban: a játék, a drámapedagógia, a szemléltetés és a tárgyakkal történő tanulás mint múzeumpedagógiai módszer.
17. Történeti/helytörténeti vonatkozású múzeumi tárgyak, dokumentumok, művészeti alkotások szerepe és jelentősége a történelmi megismerésben. Múzeumpedagógiai formák, módszerek és eszközök alkalmazása. (Adat- és ismeretszerzés, forráskritika. Hitelesség. Felmutatás és beavatás.)
18. A történeti (helytörténeti) múzeumi kiállítások múzeumpedagógiai hasznosítási lehetőségei a fiatalok képességeinek fejlesztésében (transzformáció, kommunikáció, képzelőerő, empátia, értékválasztások, vizuális és manuális képességek) egy szabadon választott kiállításához kapcsolódóan – egy lehetséges foglalkozási terv vázlata alapján.
19. A néprajz és a társadalmi múzeum fogalma. A néprajzi, kulturális antropológiai, társadalomtudományi kutatások és gyűjtemények *teremmúzeumi* kiállítási interpretációja, múzeumpedagógiai hasznosítási formái, módszerei, eszközei. A néprajzi jelenkorkutatás, a köznevelési programok és tananyagok, valamint a korszerű múzeumpedagógia kapcsolódási lehetőségei. A múzeumi nyelv megismerésének és a tárgyakkal tanulás sajátosságainak bemutatása egy szabadon választott néprajzi kiállításához kapcsolódóan.
20. A szabadtéri néprajzi múzeumok gyűjteményeinek és kiállítási interpretációjának sajátosságai. A néprajzi, kulturális antropológiai, társadalomtudományi kutatások és gyűjtemények *szabadtéri múzeumi* pedagógiai hasznosítási formái, módszerei, eszközei. Az életmódtörténet és tananyagok kapcsolódási lehetőségei. A konstruktivista pedagógiai szemléletmód alkalmazásának és a tudásépítés gyakorlatának bemutatása egy szabadon választott szabadtéri néprajzi kiállításához kapcsolódóan.